8 DONES

AMB veu I EN pau

Proposta educativa per a
la pau i la democràcia

Fundesplai
Fundació Catalana de l'Esplai

FundiPau

8M

El 8 de març, **Dia Internacional de les Dones**, és una jornada per reivindicar la igualtat de drets entre dones i homes i per visibilitzar les desigualtats que encara persisteixen. No és només una celebració, sinó també un dia de **reflexió i compromís col.lectiu**. Enguany posem en valor la vida i llegat de **8 dones rellevants** per les seves lluites socials, que han tingut **veu** pròpia i s'han mantingut en **peu** en la seva defensa per la pau i la democràcia, algunes de les quals, han estat premiades amb el Premi Nobel de la Pau.

RIGOBERTA MENCHÚ

WANGARI MAATHAI

ROSA PARKS

BERTHA VON SUTTNER

NADIA GHULAM

CLARA CAMPOAMOR

JOANA RASPALL

HENRIETTA DUGDALE

CONEIX LES 8 DONES AMB VEU I EN PEU

WANGARI MAATHAI

La Wangari Maathai era una dona de Kenya que **lluitava per cuidar la natura i defensar els drets de les dones**. Va començar un projecte molt important al seu país: **plantar molts arbres per combatre la desforestació i ajudar que moltes dones poguessin tenir feina**. Gràcies a això, moltes famílies van viure millor i els boscos es van protegir. Va rebre el **Premi Nobel de la Pau l'any 2004**. **Ella ens ensenya que, si cuidem la Terra i ajudem els altres estem fent créixer la Pau.**

ROSA PARKS

La Rosa Parks és una persona molt important que va lluitar pels drets de les persones als Estats Units. El 1 de desembre de 1955, es va negar a aixecar-se del seu seient en un autobús per deixar seure una persona blanca, perquè no volia seguir una llei injusta que deia que les persones de color havien de seure al final de l'autobús. Molta gent va seguir el seu gest durant més d'un any. Gràcies a això, les lleis van canviar. **Rosa Parks va mostrar que amb la lluita pacífica podem aconseguir grans canvis.**

NADIA GHULAM

La Nadia Ghulam **treballa per la pau** i va néixer a l'Afganistan. Quan va haver-hi la guerra al seu país, va patir ferides molt greus i **es va fer passar per noi durant gairebé deu anys per poder treballar i ajudar la seva família**. Més endavant, per cuidar la seva salut, va venir a viure a Catalunya. Aquí va escriure un llibre que es diu "El secret del meu turbant" per explicar la seva història. Ara, la Nadia **fa xerrades i tallers arreu del món per ensenyar a infants i adults com és d'important la pau**, l'educació i que tothom sigui tractat igual.

JOANA RASPALL

La Joana Raspall va ser una **escriptora catalana que estimava molt les paraules i la poesia**. Va escriure molts poemes per a nens i nenes i **volia que tothom pogués gaudir de llegir en català**. Durant la guerra **va ajudar a salvar llibres** perquè no es perdessin, i al llarg de la seva vida va treballar molt per cuidar la cultura i la llengua.

CLARA CAMPOAMOR

La Clara Campoamor va ser una política que **va lluitar perquè les dones poguessin votar al nostre país.** Ella considerava que la democràcia només seria justa si tothom tenia els mateixos drets. **Gràcies a la seva feina, les dones van poder votar per primera vegada a Espanya l'any 1933**. La Clara ens ensenya que defensar la igualtat ajuda a crear un món més just i amb més pau

RIGOBERTA MENCHÚ

Rigoberta Menchú és una dona indígena de Guatemala que **ha dedicat la seva vida a defensar els drets humans i els drets dels pobles originaris**. Durant la guerra civil del seu país, la seva família va patir violència i discriminació. Rigoberta va explicar la seva història al món amb el llibre **"Me llamo Rigoberta Menchú"**, denunciant les injustícies i ajudant a que la comunitat internacional pressionés per la pau i la reconciliació. **L'any 1992 va rebre el Premi Nobel de la Pau.**

L'Henrietta Dugdale va ser una dona que **va lluitar perquè les dones tinguessin els mateixos drets que els homes**. Va viure a Austràlia i va ajudar a crear el primer grup que **demanava que les dones poguessin votar**. Gràcies al seu esforç, moltes dones van poder tenir més llibertat i participar en les decisions del país.

La Bertha von Suttner va ser una dona que no volia més guerres al món. Va néixer a Praga i **va escriure un llibre molt important "Abaixeu les armes"** per demanar que la gent deixés les armes i parlés per resoldre els problemes. Va treballar tota la vida per la Pau, i per això **va guanyar el primer Premi Nobel de la Pau a una dona l'any 1905.**

OBJECTIUS EDUCATIUS

- Apropar els infants i joves a la vida de **8 dones** valentes que que van canviar la història del **feminisme, la pau i la democràcia**, mostrant que **tothom** pot contribuir, amb petits gestos, a un món més just i igualitari.

- Fomentar valors com la pau, la justícia, el respecte i la igualtat, inspirant als infants a confiar en les seves capacitats i **defensar els drets de totes les persones**.

- Reflexionar sobre la **resolució pacífica** de conflictes i el **poder transformador** de les paraules i les accions.

- Comprendre el **8 de març** com un dia per recordar, celebrar i inspirar les aportacions de les dones a la igualtat, la pau i els drets humans arreu del món.

PROPOSTES D'ACTIVITATS

Per commemorar aquest **8 de març**, us proposem **l'activitat central** la **Gimcana de "L'aventura de les Dones de Pau"**, així com un petit conjunt d'**activitats complementàries**, obertes i flexibles, que **es poden dur a terme al llarg de tot el mes de març**, segons les vostres necessitats i ritmes, **no sent necessari realitzar-les totes**.

Totes les activitats estan pensades per descobrir i posar en valor a aquests 8 referents femenins d'una manera lúdica i participativa, i poden adaptar-se lliurament a les característiques dels vostre entorns educatius i grups d'infants i joves.

Us animem a acompanyar les activitats amb **música relacionada amb la Pau**. Fes click en la icona!

GIMCANA "L'AVENTURA DE LES DONES DE LA PAU"

CARTA O DIBUIX PER A UNA DONA IMPORTANT

MEMORY 8 DONES AMB VEU I EN PEU

CONTES PER LA PAU

EL MAPA DELS CONFLICTES I LA PAU

GIMCANA “LA GRAN AVENTURA DE LES DONES DE LA PAU”

Introducció

Aquesta gimcana és una proposta lúdica i educativa pensada per **descobrir** la vida i el llegat de **8 dones rellevants per les seves lluites socials**, algunes de les quals, han estat premiades amb el Premi Nobel de la Pau. A través de jocs i proves, els nois i noies coneixeran històries de coratge i transformació i prendran consciencia com les accions individuals i col·lectives poden contribuir a construir un món més just, sostenible i pacífic.

Aquesta és una proposta oberta i **cada esplai i cada escola pot i hauria d’adaptar les activitats a la seva realitat**, als seus espais i al seu grup d’infants.

També us animem a ampliar el nombre de dones si ho desitgeu. El món és ple de referents femenins que han defensat la pau, la justícia, la llibertat i els drets humans. Com més en descobrim, més gran serà el nostre mapa col·lectiu de dones que transformen el món.

Objectius Generals

- Promoure valors de pau, convivència i respecte mutu.
- Donar a conèixer dones referents en la construcció d’un món de Pau.
- Encoratjar la participació activa i el compromís amb el món.

Dinàmica

La gimcana té **8 estacions** que conviden a posar en pràctica valors com la cooperació, el diàleg, l’empatia, el pensament crític o la cura de les persones i del planeta. Aquestes estaran numerades de l’1 al 8 i es poden col·locar en qualsevol ordre, si bé la número 8 serà el “punt de control final”.

Es formaran **7 grups** que es distribuiran entre les estacions de l’1 al 7. Cada equip rebrà un ***Passaport de la Pau***, amb espais per aconseguir els corresponents segells. Quan completin cada prova, podran marcar la casella del seu passaport i desplaçar-se cap a una altra estació que encara no hagin realitzat. Els grups aniran rotant fins haver completat totes les proves de l’1 al 7.

Un cop realitzat això, l’equip podrà dirigir-se a **l’estació número 8 que funcionarà com a punt de control final** on es revisarà que el passaport estigui complet i on cada equip **rebrà, per ordre d’arribada, un fragment del poema “Si el món fos…”, de la poetessa catalana Joana Raspall, que convida a imaginar un món més just, amable i pacífic.**

Al final, tots **els grups llegiran conjuntament el poema**, reconstruint-lo entre tothom com a acte compartit de reflexió i celebració.

L'AUTOBÚS DE ROSA PARKS

En aquesta estació us proposem col.locar les cadires en filera, com si fossin els seient d'un autobús. Hi haurà una cadira menys que el nombre de participants.

Una persona adulta farà de conductor/a i posarà música. Mentre la música soni, totes les persones es mouen caminant al voltant de les cadires. Quan la música s'atura, el conductor/a crida: "Ja podeu pujar a l'autobús!". En aquell moment, tothom ha d'asseure's en un seient. Però, atenció! hi ha una cadira menys...

Aquí la part més important del joc! **Ningú queda eliminat.** Entre tots i totes haurem de fer espai per a aque aquesta persona també segui, compartint el seient i ajudant-nos per a que tothom pugui pujar a l'autobús.

Després traurem una altra cadira i tornem a començar. Cada vegada hi haurà menys cadires, però l'objectiu és que ningú quedi exclòs.

LA SOPA DE LLETRES DE JOANA RASPALL

En aquesta estació:

- Haureu de buscar les paraules amagades a la sopa de lletres.
- Les paraules poden estar en horitzontal, vertical o diagonal.
- Quan en trobeu una, encercleu-la amb llapis.

Treballeu en equip i ajudeu-vos! El més important no és qui troba més paraules, sinó que compartiu estratègies, us escolteu i coopereu, tal com ens ensenyen els valors de Joana Raspall.

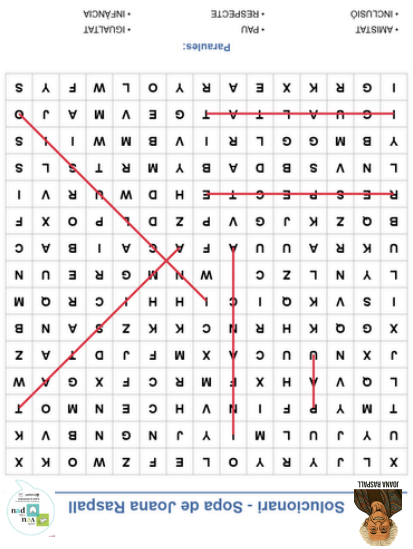

Sopa de Joana Raspall

X	L	J	Y	R	Y	O	L	E	F	Z	W	O	K	X
U	Y	J	U	L	M	I	Y	J	N	G	N	B	V	K
T	M	Y	P	F	I	N	V	H	C	E	N	M	O	T
L	Q	V	A	H	X	F	M	R	C	F	X	G	A	W
J	X	N	U	U	C	A	X	M	F	J	D	T	A	Z
X	G	Q	K	H	R	N	C	K	K	Z	S	A	N	B
I	S	V	K	Q	I	C	I	H	H	I	C	R	Q	M
L	Y	N	L	Z	C	I	W	N	M	G	R	E	U	N
U	K	R	A	U	U	A	F	A	C	A	I	B	A	C
B	Q	Z	K	J	G	V	P	Z	D	L	P	O	X	F
R	E	S	P	E	C	T	E	H	D	W	U	R	V	I
L	N	V	S	B	D	A	B	Y	M	R	T	S	L	S
Y	B	M	G	G	L	R	I	V	B	M	W	I	I	S
I	G	U	A	L	T	A	T	G	E	V	M	A	J	O
I	G	R	K	X	E	A	R	Y	O	L	W	F	Y	S

Paraules a trobar:

- AMISTAT
- PAU
- IGUALTAT
- INCLUSIÓ
- RESPECTE
- INFÀNCIA

LA CURSA DE L'HENRIETTA DUGDALE I LA CLARA CAMPOAMOR

En aquesta estació trobareu:

- a una banda, un espai on hi ha butlletes (papers que representen els vots de les dones);
- a l'altre costat hi haurà una gran urna, on hauran d'arribar tots aquests vots.

Entre les butlletes i l'urna hi haurà dos camins amb obstacles: El camí de la Clara i el camí de la Henrietta.

Els infants, d'un en un o per torns, hauran d'agafar una butlleta i portar-la fins a l'urna superant els obstacles (del camí que triïn. Aquests obstacles simbolitzen les dificultats que Clara Campoamor i Henrietta Dugdale van haver de superar per defensar el dret de vot de les dones. No va ser fàcil: van trobar resistències, crítiques i moltes injustícies. Però no es van rendir.

L'objectiu del joc és aconseguir portar totes les butlletes a l'urna entre tots i totes. Quan totes les butlletes siguin dins l'urna, haurem aconseguit, simbòlicament, que la veu de totes les dones sigui escoltada.

LA MALETA DE LA NÀDIA GHULAM

En aquesta estació trobareu, al centre, una maleta (o capsa o motxilla) buida. Al costat, al terra, hi hauran diferents imatges o targetes amb dibuixos variats, per exemple: Un llibre, o paraules com "respecte", "pau", "igualtat", llaminadures, roba de marca, polseres brillants, altres objectes diversos,...

Hi haurà una barreja d'elements: alguns són essencials per viure i aprendre, i d'altres poden ser agradables, però no són tan necessaris. Com a equip, hauran de parlar i escoltar-se per a decidir quines coses posaríen dins la maleta per a que un infant pugui aprendre, créixer i viure bé. L'objectiu no és omplir la maleta amb moltes coses, sinó triar aquelles que realment són importants.

La maleta de la Nadia

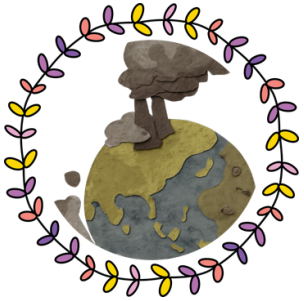

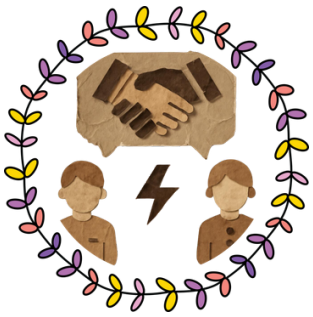

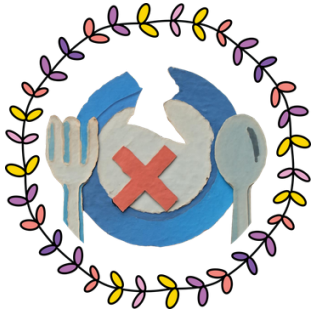

EL BOSC DE LA WANGARI

En aquesta estació, ens situem com al joc de l'aranya. És a dir, un infant es situarà al centre i representarà el primer arbre del bosc de la Wangari. La resta d'infants representen l'aire contaminat.

Quan comenci el joc, l'aire contaminat haurà de creuar l'espai d'un costat a l'altre. Però, si l'arbre toca a algun infant que fa "d'aire contaminat", aquest queda "purificat" i es transforma en un nou arbre.

Així, el bosc anirà creixent cada vegada més, tal com va passar amb el moviment que va iniciar la Wangari. Seguirem fent rondes fins que tot l'aire contaminat s'hagi convertit en arbres i el bosc ompli tot l'espai.

ELS MISSATGES DE LA RIGOBERTA

En aquesta estació, algunes frases es transformen en representacions visuals amb símbols indígenes, elements de la natura o icones que representin els conceptes.

Les frases que treballarem són:

- Cap pau sense igualtat, cap igualtat sense pau.
- La violència no porta la pau.
- No hi ha camí per la pau, la pau és el camí.

El repte per als infants:

1. Observar atentament les imatges.
2. Intentar desxifrar el significat, relacionant els símbols amb les frases originals.
3. Explicar per què creuen que cada imatge representa aquella idea.

Aquesta activitat ens ajuda a comprendre que els missatges de pau i igualtat poden expressar-se de moltes maneres, i que els símbols de la natura i de les cultures indígenes també transmeten valors profunds de respecte, dignitat i convivència.

Els missatges de la Rigoberta

Sense

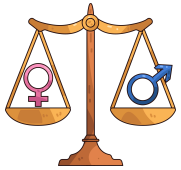

Sense

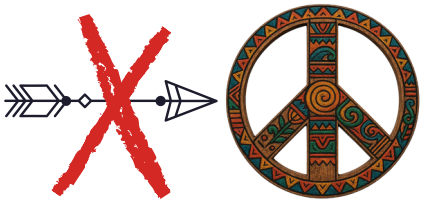

EL GRAN SÍMBOL DE LA BERTHA VON SUTTNER

En aquesta estació proporcionarem cordes, teles, llençols i altres materials similars per a que els infants puguin crear conjuntament un gran símbol de la pau.

Consignes de l'activitat:

- Haureu de treballar en equip per decidir com representar el símbol.
- Podeu utilitzar els materials... i també el vostre propi cos per completar la forma.
- Haureu de parlar, escoltar propostes i posar-vos d'acord abans de començar.

Un cop fet farem una fotografia per poder generar un gran mural. Perquè la pau "es construeix entre tots i totes".

LECTURA COMPARTIDA PER LA PAU

Aquesta serà una estació "punt de control final". Treballarem amb el poema "Si el món fos..." de Joana Raspall, un text que ens parla d'un món més just, més amable i més pacífic. Les seves paraules ens conviden a imaginar com seria la convivència si totes les persones actuéssim amb bondat, respecte i solidaritat.

Organització de l'activitat:

- Separarem el poema en 7 fragments.
- Cada equip haurà d'haver participat en les 7 proves cooperatives al llarg del circuit. I un cop finalitzi, ha d'anar al punt de control.
- Allà revisaran que el passaport estigui completat i se'ls donarà un fragment del poema segons l'ordre d'arribada

Quan els 7 equips tinguin el seu fragment, es reuniran per acabar fent una lectura conjunta per la pau, recordant que les paraules poden ser una eina poderosa per transformar la realitat.

Si el mon fos...

Si el món fos escrit amb llapis,
podria esborrar la lletra
que vol ferir
podria esborrar mentides
que no cal dir
n'esborraria l'enveja
que porta mals
n'esborraria grandeses
de mèrit fals...
Però és escrit amb tinta de mal color:
el color brut de la guerra i del dolor.
Qui voldrà escriure un nou
món més just i net?
Potser que tu i jo ho provéssim, ben
valents, lletra per lletra, des del nostre
raconet...

Joana Raspall (1913-2013)
Poema Si el mon fos' (1998)

AMB veu I EN pau
Proposta educativa per a la pau i la democràcia
Fundesplai

PASSAPORT DE LA PAU

8 DONES

AMB veu I EN peu

Proposta educativa per a la pau i la democràcia

Fundesplai

El gran símbol de la Bertha Von Suttner

La cursa de la Henrietta i la Clara

La maleta de la Nadia

La sopa de la Joana Raspall

El bosc de la Wangari

L'autobús de la Rosa Parks

Lectura compartida per la pau

8 DONES

AMB veu I EN peu

Proposta educativa per a la pau i la democràcia

Fundesplai

El gran símbol de la Bertha Von Suttner

La cursa de la Henrietta i la Clara

La maleta de la Nadia

La sopa de la Joana Raspall

El bosc de la Wangari

L'autobús de la Rosa Parks

Lectura compartida per la pau

CARTA O DIBUIX PER A UNA DONA IMPORTANT

Aquesta activitat ajuda els infants a **reconèixer i agrair la importància de les dones de la seva vida**. Cada infant **crearà una carta o un dibuix per a una dona especia**l per a ell, sigui la mare, l'àvia, la cuinera, la monitora, l'amiga o una dona que admiri.

En la carta poden expressar **per què és important i què li agraeixen, i** en el dibuix poden afegir una petita dedicatòria.En acabar, poden compartir-lo amb el grup si ho desitgen o endur-se'l per regalar-lo.

També pot ser molt emotiu **organitzar una petita exposició amb els dibuixos i les cartes i convidar les famílies a visitar-la.**

CONTES PER LA PAU

La lectura és una finestra per entendre el món i per sentir empatia pels altres. Amb aquesta proposta de “Contes per la Pau” volem convidar infants i joves a explorar històries que parlen de pau, d’amistat, de convivència i de justícia.

El llapis màgic de la Malala, explica amb senzillesa com una nena aprèn que no fa falta una “poderosa vareta” per canviar el món, sinó coratge, paraules i educació.

Quatre petites cantonades de no res, una història de convivència en la que aprenem que no cal canviar a qui és diferent, sinó adaptar l’entorn per poder conviure-hi.

Imagine, A partir dels versos de la famosa cançó de John Lennon, podrem veure l’aventura d’un colom que viatja per repartir un missatge de pau allà on va.

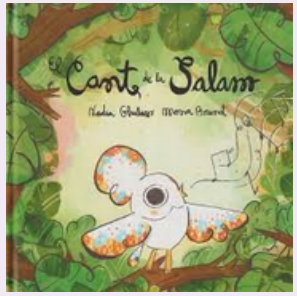

El cant de la Salam, una història que connecta als infants amb les situacions que viuen els personatges i els ajuda a comprendre la importància d’aprendre a conviure en harmonia.

Sense tu (CONILLET I PORQUET), Un conte per parlar sobre l’amistat i sobre la resolució de conflictes amb els més petits i petites.

Cues de somnis
La història que mostra la crisi dels refugiats i els camps d’acollida. La mirada d’un nen que hi arriba i que veu que el seu dia a dia es basa en cues i cues de persones per poder aconseguir el que necessites.

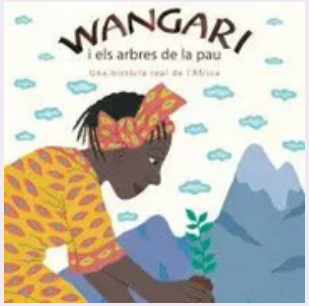

Wangari i els arbres de la pau, quan la Wangari es va adonar de les conseqüències de desforestació a Kènia, va decidir crear un projecte de reforestació on implicava les dones de la zona.

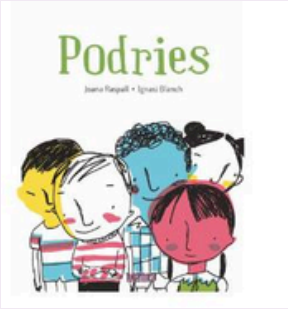

Podries, inspirat en el poema de Joana Raspall, aquest àlbum il·lustrat conté una senzilla reflexió sobre la condició humana, dirigida a petits i a grans.

MEMORY “8 DONES AMB VEU I EN PEU”

IMPRIMIU A DOBLE CARA I RETALLEU x 2

RIGOBERTA MENCHÚ

WANGARI MAATHAI

ROSA PARKS

BERTHA VON SUTTNER

NADIA GULHAM

CLARA CAMPOAMOR

JOANA RASPALL

HENRIETTA DUGDALE

IMPRIMIU A DOBLE CARA I RETALLEU x 2

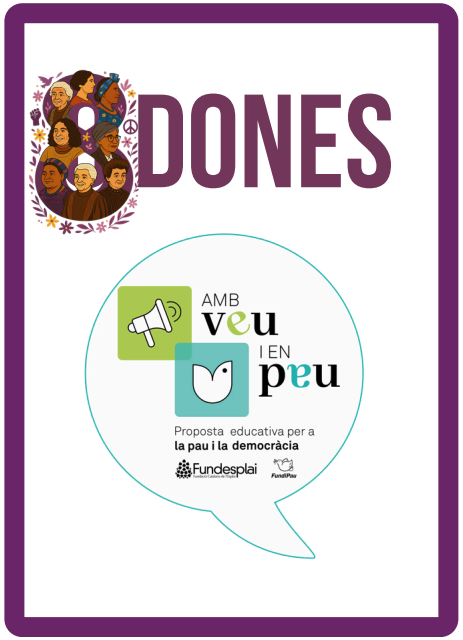

MEMORY “8 DONES AMB VEU I EN PEU”

IMPRIMIU A DOBLE CARA I RETALLEU x 2

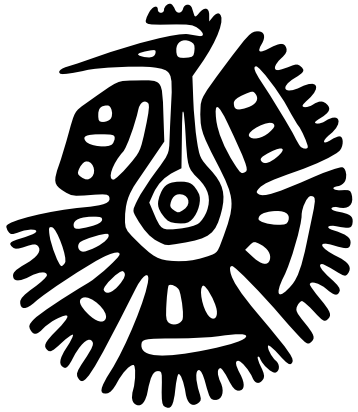

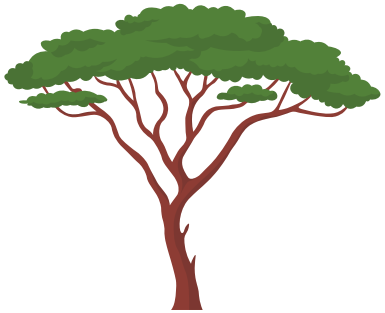

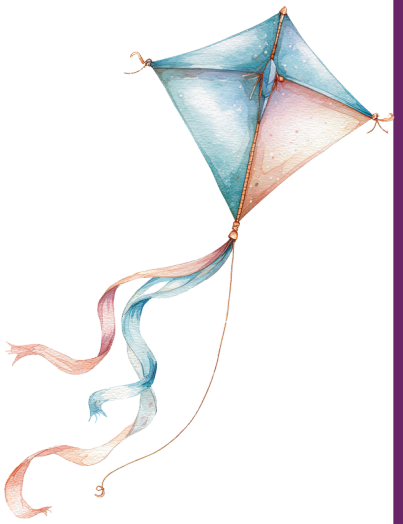

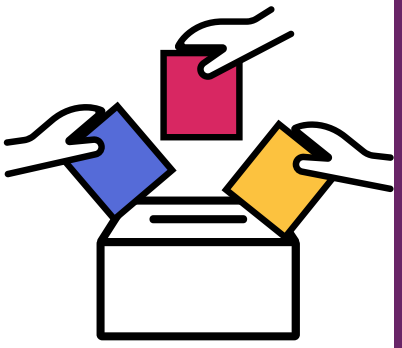

IMPRIMIU A DOBLE CARA I RETALLEU x 2

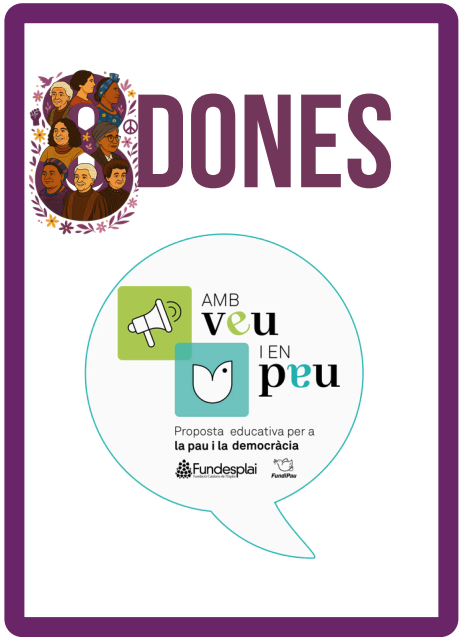

MAPA DE CONFLICTES

Després d'haver descobert que les 8 dones protagonistes provenen de llocs molt diferents del planeta, us proposem mirar el vostre centre o entorn com si també fos un "petit món" ple d'espais diversos, alguns que ens transmeten calma i benestar i d'altres on sovint apareixen conflictes.

Comencem l'activitat amb una conversa senzilla sobre: *què entenem per convivència, conflicte i calma?*

Ens preguntem on ens sentim més tranquils, on acostumen a haver-hi discussions i què fa que un espai generi una sensació o una altra. A partir d'aquí, utilitzem un plànol del centre o espai per crear un mapa col·lectiu. En petits grups, marquem amb un color els espais on sovint hi ha conflictes i amb un altre color aquells que ens aporten pau.

La idea no és assenyalar només els problemes, sinó també visibilitzar els llocs positius que ja tenim.

Quan el mapa està complet, l'observem i intentem entendre què passa en cada espai. Per què en aquell pati hi ha més tensions? Què té la biblioteca o algun racó concret que ens fa sentir bé? Aquesta mirada ens ajuda a prendre consciència que els espais influeixen en les relacions.

Finalment, pensem entre tots com podem transformar els llocs més conflictius i com podem cuidar els espais de calma. Potser podem crear nous racons tranquils, establir acords de respecte o reorganitzar algunes zones de joc. Al cap d'un temps, podem tornar a fer el mapa per veure si hi ha hagut canvis. D'aquesta manera, entenem que, igual que les dones que hem conegut van transformar els seus entorns arreu del món, nosaltres també podem millorar el nostre petit món quotidià.

ANNEX CARTELLS

8 DONES AMB VEU I EN PEU

La **Wangari Maathai** era una dona de **Kenya** que **lluitava per cuidar la natura i defensar els drets de les dones**.

Va començar un projecte molt important al seu país: **plantar molts arbres per combatre la desforestació i ajudar que moltes dones poguessin tenir feina**. Gràcies a això, moltes famílies van viure millor i els boscos es van protegir.

Per tota la seva feina, Wangari **va rebre el Premi Nobel de la Pau l'any 2004**.

Ella ens ensenya que, quan cuidem la Terra i ajudem els altres estem fent créixer la Pau.

AMB veu I EN peu
Proposta educativa per a la pau i la democràcia
Fundesplai

CLARA CAMPOAMOR

La **Clara Campoamor** va ser una política que **va lluitar perquè les dones poguessin votar al nostre país.**

Ella considerava que la democràcia només seria justa si tothom tenia els mateixos drets. **Gràcies a la seva feina, les dones van poder votar per primera vegada a Espanya l'any 1933**.

La Clara ens ensenya que **defensar la igualtat ajuda a crear un món més just i amb més pau!**

AMB veu I EN peu
Proposta educativa per a la pau i la democràcia
Fundesplai

L'**Henrietta Dugdale** va ser una dona que **va lluitar perquè les dones tinguessin els mateixos drets que els homes**.

Va viure a Austràlia i va ajudar a crear el primer grup que **demanava que les dones poguessin votar**.

Gràcies al seu esforç, moltes dones van poder tenir més llibertat i participar en les decisions del país.

AMB veu I EN peu
Proposta educativa per a la pau i la democràcia
Fundesplai

NADIA GHULAM

La **Nadia Ghulam** **treballa per la pau** i va néixer a l'Afganistan. Quan va haver-hi la guerra al seu país, va patir ferides molt greus i **es va fer passar per noi durant gairebé deu anys per poder treballar i ajudar la seva família**.

Més endavant, per cuidar la seva salut, va venir a viure a Catalunya. Aquí va escriure un llibre que es diu "El secret del meu turbant" per explicar la seva història.

Ara, la Nàdia **fa xerrades i tallers arreu del món** per ensenyar a infants i adults com **és d'important la pau**, l'**educació i que tothom sigui tractat igual.**

AMB veu I EN pau
Proposta educativa per a la pau i la democràcia
Fundesplai

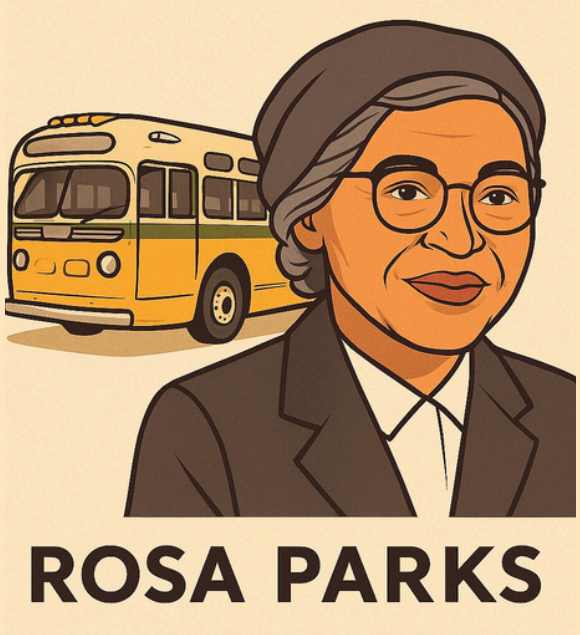

La **Rosa Parks** és una persona molt important que **va lluitar pels drets de les persones als Estats Units.**

El 1 de desembre de 1955, es va negar a aixecar-se del seu seient en un autobús per deixar seure una persona blanca, perquè no volia seguir una llei injusta que deia que les persones de color havien de seure al final de l'autobús. Molta gent va seguir el seu gest durant més d'un any.

Gràcies a això, les lleis van canviar. **Rosa Parks va mostrar que amb la lluita pacífica podem aconseguir grans canvis.**

AMB veu I EN pau
Proposta educativa per a la pau i la democràcia
Fundesplai

JOANA RASPALL

La **Joana Raspall** va ser una **escriptora catalana que estimava molt les paraules i la poesia**.

Va escriure molts poemes per a nens i nenes i **volia que tothom pogués gaudir de llegir en català**.

Durant la guerra **va ajudar a salvar llibres** perquè no es perdessin, i al llarg de la seva vida va treballar molt per cuidar la cultura i la llengua.

AMB veu I EN pau
Proposta educativa per a la pau i la democràcia
Fundesplai

RIGOBERTA MENCHÚ

La **Rigoberta Menchú** és una dona indígena de Guatemala que **ha dedicat la seva vida a defensar els drets humans i els drets dels pobles originaris**.

Durant la guerra civil del seu país, la seva família va patir violència i discriminació.

Rigoberta va explicar la seva història al món amb el llibre **"Me llamo Rigoberta Menchú"**, denunciant les injustícies i ajudant a que la comunitat internacional pressionés per la pau i la reconciliació.

L'any 1992 va rebre el **Premi Nobel de la Pau.**

AMB veu I EN pau
Proposta educativa per a la pau i la democràcia
Fundesplai

La **Bertha von Suttner** va ser una dona que no volia més guerres al món.

Va néixer a Praga i **va escriure un llibre molt important "Abaixeu les armes"** per demanar que la gent deixés les armes i parlés per resoldre els problemes.

Va treballar tota la vida per la Pau, i per això, **va rebre el primer Premi Nobel de la Pau a una dona l'any 1905.**

AMB veu I EN pau
Proposta educativa per a la pau i la democràcia
Fundesplai